

REFERAT Sundheds- og Omsorgsudvalget d. 26-11-2025

Mødedato Onsdag d. 26. november 2025 kl. 14:00

Mødested Udvalgsværelse 390

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Referat fra seneste møde.....	4
Svar på forslag fra V, M, KF, LA, DD og RV om lokalplejehjem.....	5
Frisættelse af plejehjem – forlængelse og udvidelse.....	7
Tilfredshedsundersøgelser.....	9
Evalueringsrapport af ældreformen.....	10
Projekt Folkehuse og Lokale Kræfter (F:LOK).....	11
Opfølgning på budgetforlig.....	12
Sager på vej.....	13
Årshjul for Sundheds- og Omsorgsudvalget.....	14
Eventuelt.....	15

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2025-013531

Beslutninger

Godkendt.

Bilag

Kommenteret dagsorden

Punkt 2: Referat fra seneste møde

EMN-2025-013531

Beslutninger

Taget til efterretning.

Bilag

Referat fra møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget 5. november 2025

Punkt 3: Svar på forslag fra V, M, KF, LA, DD og RV om lokalplejehjem

EMN-2025-006105

Beslutninger

Udvalget kunne enstemmigt tiltræde indstillingen i overensstemmelse med Magistratens anbefaling. Peter Sporleder var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen 5. november 2025. Anne Hammer var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen 21. november 2025.

BESLUTNINGSFORSLAG FRA V, M, KF, LA, DD OG RV

Lokalplejehjem - Det skal være godt at blive gammel, og man skal have mulighed for at gøre det på egne præmisser. Derfor skal vi give de bedste betingelser for, at borgerne i Aarhus kan gøre netop det.

Med den nye ældrelov har vi fået en enestående chance for at prøve noget helt nyt: muligheden for at etablere lokalplejehjem. En ny plejehjemsform, hvor ledelsen og driften lægges ud til de lokale kræfter, og hvor beboerne kan tilkøbe ydelser – ligesom på private plejehjem. Forskellen til private plejehjem er, at lokalplejehjemmene får en bestyrelse, hvor også lokale stemmer og erhvervsliv er med til at drive plejehjemmet. Det vil stadig være kommunen der ejer plejehjemmet og udstikker de overordnede rammer for driften af plejehjemmet. Men lokalsamfundet rykker helt ind på plejehjemmet og får mulighed for at forme det pågældende plejehjem, så det passer til beboerne og det lokalsamfund der omgiver plejehjemmet.

Vi får en unik mulighed for ikke blot at ønske, invitere og opfordre til samskabelse og samarbejde med lokalområdet – men i stedet er det til en forudsætning for at etablere og drive et lokalplejehjem. Lokalplejehjemmene kan lave aftaler med lokale foreninger og organisationer og indkøbsaftaler med områdets lokale virksomheder.

At sidde i en bestyrelse handler ikke bare om at have et tilhørsforhold til plejehjemmet – det indebærer også et aktivt engagement i at skabe det bedste hjem for beboerne.

Samtidig skal flere af vores plejehjem have mulighed for at smide lænkerne og frigøre sig fra unødvendigt kommunalt bureaukrati, i form af regler og politikker, dermed sikres hurtigere beslutningsgange og beslutningerne træffes meget tættere på borgernes hverdag. De skal kunne skabe den virkelighed, der bedst gavner deres beboere – i tæt samarbejde med lokalsamfundet.

Lokalplejehjem vil øge borgernes selvbestemmelse ved at give bedre valgmuligheder når borgerne skal vælge en plejebolig. Lokalplejehjem vil være et godt supplement til de kommunale plejehjem, selvejende plejehjem og friplejehjem, som vi allerede kender i dag.

På den baggrund forslår vi:

At 1) Igangsætte en proces for etablering af lokalplejehjem, med fokus på et lokalt ejerskab som værende det bærende.

At 2) Gå i dialog med lokalsamfundene og forstandere på de kommunale plejehjem om muligheden for at omdanne til lokalplejehjem.

At 3) mindst 4 kommunalt ejede plejehjem kan omdannes til lokalplejehjem, under forudsætning af et lokalt ønske fra plejehjemmet.

Forslaget er stillet af:

Christian Budde (V), Polly Bak Dutschke (M), Peter Sporleder (K), Henrik Arens (LA), Jakob Søgaard (DD), og Metin Lindved Aydin (R).

INDSTILLING FRA MAGISTRATSAFDELINGEN FOR SUNDHED OG OMSORG

Resume

Byrådet behandlede den 10. juni 2025 et forslag fra Venstre, Moderaterne, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne og Radikale Venstre, om at indføre lokalplejehjem. Sundhed og Omsorg er blevet bedt om at lave et svar herpå.

Med den nye ældrelov er der åbnet mulighed for at etablere lokalplejehjem, hvor driften forankres i en lokal bestyrelse med deltagelse fra det lokale civilsamfund og erhvervsliv. Plejehjemmet kan dermed afspejle lokalsamfundet bedre. Formålet er at skabe større frihed til at tilpasse plejen til beboernes behov. Samtidig skal det reducere unødigt bureaukrati og sikre hurtigere beslutninger. Formålet er at borgerne får mere selvbestemmelse og flere valgmuligheder. For eksempel kan de købe ekstra ydelser.

Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) der påbegyndes en proces for etablering af lokal-plejehjem, med fokus på et lokalt ejerskab som værende det bærende.

At 2) byrådet forelægges indstilling til godkendelse inden omdannelse af konkrete plejehjem.

At 3) målsætningen er, at mindst fire kommunale plejehjem får mulighed for at blive omdannet til lokalplejehjem.

Borgmesterens Afdelings påtegning

Fremsendes til Magistraten. Borgmesterens Afdeling har ingen bemærkninger til indstillingen.

Sagsforløb

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 10-06-2025

Punktnummer: 28

Fremsendes til Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg med henblik på udarbejdelse af en indstilling, jf. byrådets vedtagelse i mødet den 10. juni 2025 om magistratsbehandling af forslaget.

Sagen bedes tilbagesendt byrådet via Magistraten.

Udvalg: Magistraten

Dato: 21-10-2025

Punktnummer: 11

Fremsendes til Aarhus Byråd med bemærkning, at Magistraten i mødet den 21. oktober 2025 anbefaler, at byrådet tiltræder Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorgs indstilling af 1. oktober 2025.

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, og Alternativet tog forbehold.

Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg udarbejder notat/oversigt over forskellige organisationsformer på plejehjemsområdet.

Rådmand Nicolaj Bang var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 29-10-2025

Punktnummer: 11

Fremsendes til Sundheds- og Omsorgsudvalget til behandling i henhold til beslutning i byrådets møde den 29. oktober 2025.

Udvalg: Sundheds- og Omsorgsudvalget

Dato: 05-11-2025

Punktnummer: 3

Sagens endelige behandling blev udsat til næste møde.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 03-12-2025

Punktnummer: 46

Tilbagesendes Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg med bemærkning, at byrådet i sit møde den 3. december 2025 har vedtaget Magistratens indstilling i overensstemmelse med erklæring fra Sundheds- og Omsorgsudvalget af 26. november 2025.

Socialistisk Folkepartis og Velfærdslisten de Rød-Grønnes byrådsgrupper kunne ikke tiltræde indstillingen.

Bilag

Indstilling

Bilag 1: Beslutningsforslag

Bilag 2: Høringssvar fra Ældrerådet

Bilag 3: Bemærkninger til Ældrerådets Høringssvar vedr. Lokalplejehjem

Byrådsdebat 10.06.2025

Notat MSO 24.10.2025 (påført 27.10.2025)

Byrådsdebat 29.10.2025

Udvalgserklæring

Notat MSO 30.10.2025

Notat MSO 13.11.2025

Bilag til notat 13.11.2025: Oversigt over plejehjemstyper

Byrådsdebat 03.12.2025

Punkt 4: Frisættelse af plejehjem – forlængelse og udvidelse

EMN-2025-010862

Beslutninger

Udvalget kunne enstemmigt tiltræde indstillingen i overensstemmelse med Magistratens anbefaling. Anne Hammer var forhindret i at deltage i udvalgets behandling af sagen.

.

Resume

I budgetforliget for 2024 besluttede forligspartierne, at 10 plejehjem skulle arbejde med frisættelse over en periode på 2-3 år. Sundhed og Omsorg har nu mere end et års erfaring med ordningen, og de foreløbige resultater viser positive effekter. Frisættelsen har givet beboerne en oplevelse af mere selvbestemmelse og højere kvalitet i hverdagen, mens medarbejdere og ledere beretter om øget trivsel og bedre mulighed for at bruge fagligheden tæt på borgerne. Samtidig er der opnået mindre bureaukrati og større fleksibilitet i opgaveløsningen. Erfaringerne bekræftes i en ekstern midtvejsevaluering og peger på et solidt afsæt for det videre arbejde.

På den baggrund foreslås det, at ordningen forlænges og udvides til flere plejehjem, så de gode erfaringer kan fastholdes og udvikles yderligere.

Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) perioden med frisatte plejehjem forlænges til udgangen af 2029

At 2) der udvides med yderligere 5-10 plejehjem på lige vilkår med de 10 plejehjem, der allerede er frisatte.

Borgmesterens Afdelings påtegning

Fremsendes til Magistraten. Borgmesterens Afdeling har ingen bemærkninger til indstillingen.

Sagsforløb

Udvalg: Magistraten

Dato: 21-10-2025

Punktnummer: 10

Fremsendes til Aarhus Byråd med bemærkning, at Magistraten i mødet den 21. oktober 2025 anbefaler, at byrådet tiltræder Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorgs indstilling af 1. oktober 2025.

Rådmand Nicolaj Bang var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 29-10-2025

Punktnummer: 29

Sagens behandling blev udsat i byrådets møde den 29. oktober 2025.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 12-11-2025

Punktnummer: 6

Fremsendes til Sundheds- og Omsorgsudvalget til behandling i henhold til beslutning i byrådets møde den 12. november 2025.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 03-12-2025

Punktnummer: 10

Tilbagesendes Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg med bemærkning, at byrådet i sit møde den 3. december 2025 har vedtaget Magistratens indstilling i overensstemmelse med erklæring fra Sundheds- og Omsorgsudvalget af 27. november 2025.

Bilag

Indstilling

Bilag 1: Rammebeskrivelse for frisættelse drøftet i Sundheds- og Omsorgsudvalget d. 7. februar 2024

Bilag 2: En status på lokal frisættelse - Frisættelse af 10 plejehjem i Aarhus Kommune (VIVE 22. september 2025)

Bilag 3: Høringssvar fra Ældrerådet

Byrådsdebat 12.11.2025

Udvalgserklæring

Notat MSO 13.11.2025

Bilag til notat 13.11.2025 Prøvehandlinger Frisættelse på 10 plejehjem

Byrådsdebat 03.12.2025

Punkt 5: Tilfredshedsundersøgelser

EMN-2025-013531

Beslutninger

Udvalget blev orienteret, jf. vedlagte materiale. Udvalget bliver på senere møde præsenteret for resultaterne af Ældreministeriets tilfredshedsundersøgelser.

Bilag

Notat

Bilag 1: Udvalgte resultater

Bilag 2: Pårørendeundersøgelse - Offentlige plejehjem

Bilag 3: Pårørendeundersøgelse - Private og selvejende plejehjem

Bilag 4: Undersøgelse blandt modtagere af hjælp i eget hjem - Offentlig leverandør

Bilag 5: Undersøgelse blandt modtagere af hjælp i eget hjem - Privat leverandør

Bilag 6: Ældreministeriets nationale undersøgelse - Aarhus 2024-2025

Punkt 6: Evaluering af ældreformen

EMN-2025-013531

Beslutninger

Udvalget blev orienteret. Udvalget tog orienteringen til efterretning og godkendte anbefalingerne til indikatorer.

Bilag

Evaluering af indsatser i ældreformen

Bilag 1: Evaluering af indsatser i ældreformen - Sundheds- og Omsorgsudvalget

Bilag 2: mulige og anbefalede indikatorer

Bilag 3: referat fra drøftelse i HMU 27. oktober 2025

Punkt 7: Projekt Folkehuse og Lokale Kræfter (F:LOK)

EMN-2025-013531

Beslutninger

Udvalget blev orienteret, jf. vedlagte præsentation.

Bilag

Præsentation (påført 24.11.2025)

Proces for mulig samlokalisering mellem Bibliotek og Folkehus i Tranbjerg (påført 24.11.2025)

Bookingdata og besøgstal for Folkehuset Tranbjerg og Tranbjerg Bibliotek (påført 24.11.2025)

Punkt 8: Opfølgning på budgetforlig

EMN-2025-013531

Beslutninger

Udvalget blev orienteret.

Bilag

Forklæde Oplæg til udmøntning af budgetmidler (påført 24.11.2025)

Bilag 1: Et aktivt seniorliv i bevægelse (påført 24.11.2025)

Bilag 2: Samarbejde med erhvervsliv om bevægelse, fællesskaber og mindre ensomhed (påført 24.11.2025)

Punkt 9: Sager på vej

EMN-2025-013531

Beslutninger

Ingen bemærkninger.

Bilag

Årshjul 2025 for Sundheds- og Omsorgsudvalget

Punkt 10: Årshjul for Sundheds- og Omsorgsudvalget

EMN-2025-013531

Beslutninger

Ingen bemærkninger.

Bilag

Sager på vej til Byrådet og Magistraten 2025 - Sundhed og Omsorg

Punkt 11: Eventuelt

EMN-2025-013531

Beslutninger

Intet til dette punkt.